

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 330/2020, referent a l'Escola Ferran Sunyer (Consorti d'Educació de Barcelona) del Departament d'Educació.

Antecedents

1. En data 28/10/2020, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra l'Escola Ferran Sunyer (en endavant, l'Escola), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant exposava que els seus fills són alumnes de l'Escola i que des de feia un any l'Escola havia canviat el sistema de comunicació amb les famílies, que abans es feia mitjançant correu electrònic i ara es fa a través de la plataforma de comunicació (...). La persona denunciant afirmava que la direcció de l'escola els va assegurar que els pares que no volguessin rebre les comunicacions mitjançant aquesta plataforma, seguirien rebent-les per correu electrònic.

En el seu escrit de denúncia la persona denunciant manifestava que va optar per seguir rebent les comunicacions escolars per correu electrònic. Però, segons assegurava, durant mesos no ha rebut cap comunicació de l'Escola. També explica que "*fa uns dies*" (sense concretar cap data) va rebre una trucada centre escolar per comunicar-li que a partir d'aquell moment la via de comunicació de l'Escola amb els pares seria només a través de la plataforma (...) o bé a través dels plafons informatius situats al centre escolar. En data 5/10/2020 la persona denunciant va presentar una instància a la direcció de l'Escola (que aporta) queixant-se que no rebia les comunicacions escolars des de feia mesos. En data 6/10/20 va rebre resposta del Director del centre en la qual s'exposava que la via de comunicació envers les famílies era (...) i que també podien trobar informació al panell informatiu situat al centre escolar. Tanmateix, la persona denunciant assegurava que als plafons informatius del centre no es pengien totes les comunicacions que es fan arribar als pares. Finalment, adduïa que el consentiment que es demana als pares per rebre les comunicacions escolar a través de la plataforma esmentada, no és un consentiment lliure, atès que la conseqüència de no prestar-lo implica que els pares deixin de rebre la informació, ja que assegura que el centre no ofereix una alternativa que permeti seguir rebent la informació escolar.

La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 330/2020), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 12/11/2020 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés sobre:

- Si actualment l'Escola utilitza com a única via de comunicació amb les famílies la plataforma (...). Per al cas que utilitzi altres canals de comunicació es demanava que els especificués.
- La base jurídica que al seu entendre legitimaria el tractament de les dades personals realitzat a través d'aquesta plataforma. En el supòsit que sigui el compliment d'una obligació legal o l'exercici d'una missió en interès públic o en l'exercici de poders públics, indiqués els preceptes de la norma amb rang de llei que ho prevegi. En el supòsit que indiqués com a base jurídica el consentiment que aportés un mínim de tres documents de recollida del consentiment degudament emplenats per les famílies afectades.
- Indiqués les dades concretes que són objecte de tractament a través de (...) i els col·lectius de persones afectades pel tractament.
- Aportés el document de l'anàlisi de riscos del tractament o tractaments de dades realitzat a través d'aquesta plataforma i, si escau, l'avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades.
- En relació amb els tractaments de dades personals realitzats a través de (...), aportés el contracte d'encarregat de tractament entre l'Escola, responsable del tractament i l'empresa (...) SL, encarregada del tractament.

4. En data 19/11/2020, l'Escola va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava el següent:

- *"Actualment l'escola utilitza les següents vies d'informació: (...), a la família denunciant se'ls envien correus electrònics des del compte xtec de l'escola i des del correu corporatiu de les respectives tutores sobre qualsevol informació comunicada a través de (...) que també afecti els seus fills. En total s'han enviat aproximadament 65 correus des de l'inici de la utilització de (...) (setembre de 2019).*
- *Tots els missatges que s'envien per (...) (generals d'escola o específics de cada grup) es penjen al panell d'informacions de l'escola.*
- *La base jurídica del tractament és el consentiment de la persona interessada, que s'ha recollit en tots els casos.*
- *A la plataforma (...) s'introdueix el nom, cognoms i grup del nen/a i el correu electrònic i/o telèfon del pare/mare. Les persones que poden enviar missatges a través de la plataforma són: equip directiu de l'escola i administrativa a tota l'escola, coordinadores de cicle al seu cicle i equip pedagògic (tutores) al seu grup d'alumnes"*
- L'escola va aportar els documents relatius de recollida del consentiment degudament emplenats per tres famílies i el contracte d'encàrrec del tractament.

5. En data 27/11/2020, també en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, es va tornar a requerir l'entitat denunciada perquè:

- Aportés el document de l'anàlisi de riscos del tractament o tractaments de dades realitzats a través de la plataforma (...).

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Informés sobre les funcionalitats de la plataforma utilitzades per l'Escola de les especificades a la pàgina web d'aquesta plataforma.

6. En data 16/12/2020, l'Escola va respondre el requeriment anterior a través d'un escrit en què exposava el següent:

- *"De les funcionalitats que té la plataforma (...), a l'Escola només fem servir l'enviament de missatges (amb informacions diverses, recordatoris i similars), puntualment s'adjunten documents (en general pdf) i revisem la confirmació de lectura".*
- Aportava diversa documentació, entre d'altres l'avaluació d'impacte de protecció de dades relativa a la plataforma, el Registre d'Activitats de Tractament de l'encarregat de tractament en relació amb els tractaments realitzats per compte de l'Escola.

7. En data 10/05/2021, encara en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, es va requerir l'entitat denunciada perquè:

- Aportés còpia dels correus enviats a la família denunciant des de el compte xtec de l'escola i del correu corporatiu de les respectives tutores des de l'1/1/2020 fins al 5/10/2020.
- En relació amb les comunicacions enviades a través de la plataforma (...) corresponents al mateix interval temporal, aportés còpia de totes les comunicacions enviades a una altra família amb fills en els mateixos cursos que els de la persona denunciant.

8. En data 18/05/2021, l'Escola va contestar el requeriment anterior a través d'un escrit en què aportava còpia dels correus requerits:

- *"Els correus enviats des de (...)@gmail.com a la família denunciant: aquest compte de gmail el fèiem servir per enviar informacions a les famílies de l'escola abans d'utilitzar (...). Quan vam començar a fer servir la plataforma (...) van coexistir durant un temps. Els correus de les famílies estaven vinculats als noms dels alumnes. En el cas de la família (...) a "(...)", que podreu trobar amb còpia oculta als primers mails enviats."* Aporta un total de 5 correus electrònics enviats a la família denunciant entre 1/01/2020 i el 16/01/2020.

- *"Els correus enviats des de (...)@xtec.cat a la família (...): compte corporatiu de l'escola".* Aporta un total de 7 correus electrònics enviats a la família denunciant entre el 14/04/2020 i el 23/06/2020.

- *"Els correus enviats per la Coordinadora infantil a la família (...): correus enviats per la coordinadora (...)." Aporta un total de 20 correus electrònics enviats a la família denunciant entre el 23/03/2020 i el 17/06/2020.*

- *"Els correus enviats per la Tutora (...) a la Família (...): correus enviats per la tutora d'un dels fills de la família (...)." Aporta un total de 11 correus electrònics enviats a la família denunciant entre el 16/04/2020 i el 19/06/2020.*

- *"Els correus enviats per la substituta tutora (...) a la Família (...): Aquests són els correus que va enviar a la família (...)." Aporta un total de 6 correus electrònics enviats a la família denunciant entre el 4/05/2020 fins al 02/06/2020.*

- *"Els correus enviats per la tutora (...) a la Família (...): correus enviats per la tutora de l'altre fill de la família (...)." Aporta un total de 23 correus electrònics enviats a la família denunciant entre el 15/04/2020 fins al 16/06/2020.*

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

- Còpia de les comunicacions enviades a través de la plataforma (...) a una altra família amb fills en els mateixos cursos que la família (...) des de 1/1/2020 fins el 5/10/2020.

A més, l'Escola exposava el següent:

- "Què l'Escola fa servir també altres vies de comunicació amb totes les famílies del centre:

a) *Cartellera de l'escola (fotos adjuntes): tots els missatges que s'envien a les famílies fent servir (...) (ja siguin enviats per l'escola, la coordinadora dels diferents cicles, les tutores de l'escola o des del servei de menjador) s'imprimeixen i es penjen a les dues cartelleres ubicades a l'entrada de l'escola i perfectament accessibles a totes les famílies de 8:00h a 21:30h de dilluns a divendres.*

b) *Web de l'escola, de l'AFA, de l'Associació Esportiva Eixample i del Consorci d'Educació de Barcelona.*

Al web de l'escola hi ha penjada informació de caràcter pedagògic, tota la informació sobre el servei de menjador, extraescolars i casal d'estiu així com novetats i activitats que fa la canalla; és fàcilment accessible a través del següent enllaç (url). El web de l'AFA de l'escola també recull molta informació del que es fa a l'escola, del servei de menjador, de les activitats extraescolars, d'activitats que es proposen, etc. Tota aquesta informació és accessible a través del següent enllaç (URL). L'associació Esportiva Eixample gestiona els serveis d'acollida matinal i de tarda, extraescolars i casal del centre. Tota la informació relativa a aquests serveis és fàcilment consultable (URL). El web del Consorci d'Educació de Barcelona recull tota la informació necessària per part de les famílies per realitzar gestions com ara poden ser la preinscripció i la matrícula escolar, la sol·licitud de beques de menjador i altres, etc. (URL). Grups de WhatsApp dels diferents cursos: A cada classe de l'escola hi ha una mare o pare que fa de coordinador de les famílies d'aquesta classe; una de les seves funcions és facilitar la comunicació escola-famílies. Amb aquest objectiu totes les famílies que volen participar tenen un grup de WhatsApp on es fa difusió de les informacions que va donant l'escola reenviant a través de WhatsApp els missatges que envia l'escola a través de la plataforma (...). Reunions de delegades i acta de les mateixes: l'acta es penja a la web de l'AFA".

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

A continuació s'exposa el marc normatiu aplicable al cas que s'analitza i es determinaran els rols de responsable i encarregat de tractament, així com les dades personals objecte de tractament.

L'article 25 Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació reconeix el dret de les famílies dels alumnes a rebre informació sobre:

- a) El projecte educatiu.
 - b) El caràcter propi del centre.
 - c) Els serveis que ofereix el centre i les característiques que té.
 - d) La carta de compromís educatiu, i la coresponsabilització que comporta per a les famílies.
 - e) Les normes d'organització i funcionament del centre.
 - f) Les activitats complementàries, si n'hi ha, les activitats extraescolars i els serveis que s'ofereixen, el caràcter voluntari que aquestes activitats i serveis tenen per a les famílies, l'aportació econòmica que, si escau, els comporta i la resta d'informació rellevant relativa a les activitats i els serveis oferts.
 - g) La programació general anual del centre.
 - h) Les beques i els ajuts a l'estudi.
2. Les mares, els pares o els tutors dels alumnes matriculats en un centre tenen dret a rebre informació sobre l'evolució educativa de llurs fills. (...), en particular per mitjà de la tutoria.

L'article 90 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, reconeix l'autonomia dels centres educatius en els àmbits pedagògic, organitzatiu i de gestió de recursos humans i materials. I l'article 99.1 de mateix text legal estableix que la gestió dels centres públics és responsabilitat de la direcció de cada centre i l'autonomia comprèn, amb les limitacions aplicables en cada cas:

- a) La gestió del professorat, del personal d'atenció educativa i del personal d'administració i serveis.
- b) L'adquisició i la contractació de béns i serveis.
- c) La distribució i l'ús dels recursos econòmics del centre.
- d) El manteniment i el millorament de les instal·lacions del centre, en el cas dels centres que imparteixen educació secundària.
- e) L'obtenció, o l'acceptació, si escau, de recursos econòmics i materials addicionals.

L'article 4.7) de l'RGPD estableix el concepte de responsable del tractament com "*la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo que, solo o junto con otros, determine los fines y medios del tratamiento; si el Derecho de la Unión o de los Estados miembros determina los fines y medios del tratamiento, el responsable del tratamiento o los criterios específicos para su nombramiento podrá establecerlos el Derecho de la Unión o de los Estados miembros.*"

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

L'art. 4.8) estableix el concepte d'encarregat de tractament com *"la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo que trate datos personales por cuenta del responsable del tratamiento."*

D'acord amb l'article 4.10), es considera "tercer": *"la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u organismo distinto del interesado, del responsable del tratamiento, del encargado del tratamiento y de las personas autorizadas para tratar los datos personales bajo la autoridad directa del responsable o del encargado."*

En el cas que s'analitza, en primer lloc cal establir qui és el responsable del tractament. Quan es tracta de centres educatius públics, com és el cas, ens trobem davant de centres que depenen del Departament d'Educació de l'Administració de la Generalitat. Doncs bé, el Departament d'Educació ha publicat en la seva pàgina web el Registre d'activitats de tractament on es fa constar que el responsable del tractament de les dades dels alumnes és la direcció del centre educatiu.

La direcció del centre educatiu, en l'exercici de l'autonomia de gestió conferida per la Llei 12/2009, pot contractar bens i serveis. Des del punt de vista de la protecció de dades, quan la prestació del servei suposi el tractament de dades personals, l'entitat que prestarà el servei contractat es considera encarregat del tractament, i tractarà les dades per compte del responsable del tractament (article 28.1 de l'RGPD). La relació entre el responsable i encarregat del tractament s'ha de regular en un contracte o un altre acte jurídic que els vinculi (article 28.3 de l'RGPD). El contracte o l'acte jurídic ha de constar per escrit, inclòs en format electrònic (article 28.9 de l'RGPD). Aquest contracte establirà, com a mínim, l'objecte, la durada, la naturalesa i la finalitat del tractament, el tipus de dades personals i les categories d'interessats, així com les obligacions i els drets del responsable. Així mateix, ha de preveure si, un cop finalitzada la prestació dels serveis, les dades es tornaran a la persona responsable o es destruiran.

Pel que fa a les dades que es tracten a través de la plataforma (...), l'Escola diu que són: nom, cognoms i grup del nen/a i el correu electrònic i/o telèfon del pare/mare (i així consta en el registre d'activitats de tractament aportat). I les persones que poden enviar missatges a través de la plataforma: l'equip directiu de l'escola i l'administrativa a tota l'escola, les coordinadores de cicle al seu cicle i equip pedagògic (tutores) al seu grup d'alumnes."

Segons s'informa en la pàgina web [www.\(...\).com](http://www.(...).com), es tracta d'una plataforma virtual via web i mòbil per la comunicació entre escola i famílies. Ofereix diversos serveis, el més bàsic és el de comunicació d'informació dels centres amb els pares. Segons consta en el contracte de prestació de serveis aportat per l'Escola, aquesta té contractat aquest servei bàsic. A més, a la informació que es proporciona a la pàgina web de la plataforma, s'assegura que no cal que els pares es descarreguin l'aplicació per rebre els missatges de l'escola. Els pares que no vulguin fer-ho rebran els missatges per email.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En el cas concret que s'analitza, la direcció del centre (responsable del tractament) va contractar amb l'empresa (...), S.L. (encarregat del tractament) el servei "(...)" per tal de comunicar la informació escolar a les famílies. D'acord amb l'objecte del contracte de prestació de serveis, (...) cedeix una única la llicència d'ús del producte al client, proporciona el servei de "hosting" i el manteniment i l'actualització del producte. Cal afegir que aquest contracte inclou un apartat relatiu a la confidencialitat i protecció de dades, on es regula la relació entre el responsable del tractament i l'encarregat del tractament, d'acord amb el que disposa l'article 28 de l'RGPD.

2. A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents i vistes les consideracions anteriors, cal analitzar aquí els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu.

2.1. Sobre la licitud del tractament.

L'article 6.1 de l'RGPD regula les bases jurídiques en què es poden fonamentar els tractaments de dades personals. En l'àmbit de les administracions públiques resulten especialment rellevants les bases jurídiques establertes en les lletres c) i e) d'aquest precepte, segons les quals el tractament serà lícit quan: *c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento; i e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento.*

Tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD, la base jurídica del tractament indicat en les lletres c) i e) s'ha d'establir pel Dret de la Unió Europea o pel dret dels Estats membres. D'acord amb l'article 8.1 de la LOPDGG, la norma habilitant haurà de tenir rang de llei i l'apartat 2on del mateix article estableix que el tractament de dades només podrà considerar-se fundat en l'article 6.1 e) quan derivi d'una competència atribuïda per una norma amb rang de llei.

En el cas que ens ocupa, la finalitat de l'activitat de tractament consistent en la comunicació d'informació escolar de l'Escola a les famílies, s'emmarca en l'acció educativa i orientadora establerta la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació i en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en concret en la participació de les famílies en el procés educatiu i, s'incardina en el dret de les famílies a rebre informació del centre escolar sobre: activitats i els serveis que s'ofereixen; la programació general anual del centre, les beques i els ajuts a l'estudi o la informació sobre l'evolució educativa dels seus fills, entre d'altres.

Per tant, la base jurídica que empara el tractament de dades consistent en la comunicació d'informació pedagògica, de serveis, activitats, etc. a les famílies no requereix del consentiment de les persones afectades, sinó que es basa en un tractament necessari per al compliment d'una missió en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Cal tenir en consideració també que el responsable del tractament, la direcció de l'Escola, és qui decideix els fins i els mitjans del tractament i, en base a això, pot contractar amb una persona o entitat el servei de comunicació amb les famílies. Ara bé, cal recordar que el responsable del tractament s'haurà d'assegurar contractar amb un encarregat que ofereixi les garanties suficients per aplicar mesures tècniques i organitzatives apropiades, de manera que es garanteixi la protecció dels drets de les persones afectades. En aquest cas, l'empresa (...) com a encarregat del tractament, tracta dades personals per compte de l'Escola. Cal recordar que com encarregat del tractament no pot establir fins ni decidir els mitjans de tractament, sinó que ha de seguir les instruccions del responsable del tractament, inclòs en allò relatiu a les transferències internacionals de dades i circumscriure's al contracte d'encarregat de tractament subscrit entre les parts. Per la seva part, l'Escola, com a responsable del tractament, és responsable d'escollir un encarregat de tractament que ofereixi garanties suficients per aplicar mesures tècniques i organitzatives apropiades.

En el cas que ens ocupa, la persona denunciante es queixa que el fet de no haver prestat el consentiment per rebre les comunicacions escolars a través de la plataforma (...) li ha suposat la vulneració del seu dret a rebre informació escolar. En concret, argüeix que des de fa mesos no rep les comunicacions de l'Escola. En relació amb això, cal aclarir que certament la persona denunciante té dret a rebre informació escolar dels seus fills, i de fet l'Escola ha acreditat que ha facilitat aquesta informació per altres vies diferents a la plataforma (...), com es fa constar a l'antecedent 8è de la present resolució, però també cal subratllar que aquest dret s'emmarca en la normativa educativa. Per tant, en els termes en què la persona denunciante planteja la seva queixa, és a dir, els efectes derivats de la manca de consentiment davant l'elecció d'una determinada via de comunicació amb l'Escola, no és un tema que es pugui resoldre des de la normativa de protecció de dades.

En definitiva, la base jurídica que empara el tractament de dades consistent en la comunicació d'informació de l'Escola als pares, no és el consentiment, sinó que el tractament és necessari per al compliment d'una missió en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament.

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2on, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat, en relació als fets denunciats i abordats en aquesta resolució, cap actuació constitutiva d'alguna de les infraccions previstes a la legislació sobre protecció de dades, escau acordar el seu arxiu.

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 330/2020, relatives a l'Escola Ferran Sunyer del Departament d'Educació.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

2. Notificar aquesta resolució a l'Escola Ferran Sunyer del Departament d'Educació i a la persona denunciant.

3. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,